



Beskatning af aktionærer

Eivind Christiansen

A/S SKATTEKARTOTEKET

Beskatning af aktionærer

2. udgave, 1. oplag

© 1988

A/S Skattekartoteket · Informationskontor

Palægade 4 · 1261 København K · Tlf. 01 11 78 74

Sats: Compo-Grafik Produktion ApS

Omslag: Erling Rasch

Tryk: Nørhaven Bogtrykkeri A/S

ISBN 87 87451 75 1

FORORD

Med aktieavancebeskatningsloven — lov nr. 295 af 10. juni 1981 — der trådte i kraft den 1. juli 1983, og med de i løbet af 1982 og 1983 gennemførte ændringer hertil, var der indført et regelsæt for beskatning ved afståelse m.v. af aktier, anpartar i anpartsselskaber, andelsbeviser og lignende værdipapirer. Et regelsæt der på mange måder måtte betegnes som gunstigt for aktionærer, anpartshavere m.fl., og som trods en række uklare forhold måtte anses for rimeligt overskueligt.

I løbet af perioden december 1984 til december 1987 er der imidlertid gennemført en række væsentlige lovændringer samt vedtaget nye love, der i høj grad komplicerer regelsættet, gør dette mere uoverskueligt for skatteyderne samt skærper og udvider beskatningen.

De væsentligste lovændringer siden 1983 vedrører:

- Afståelse af aktier m.v. i visse udenlandske eller tidligere udenlandske investeringsselskaber o.l.
- Afståelse af andelsbeviser m.v. i visse andelsselskaber og foreninger.
- Afståelse af aktier m.v. til holdingselskaber o.l.
- Beskatning af urealiserede aktieavancer ved fraflytning.
- Udvidelse af udenlandske aktionærers begrænsede skattepligt.
- Beskatningen af fondes og foreningers aktier og lignende værdipapirer.

Nærværende fremstilling tilsigter at give en oversigt over den aktuelle skattemæssige stilling i forskellige afståelsessituationer og for forskellige typer af aktionærer under hensyntagen til, hvorledes afståelsesvederlaget berigtiges.

Da der på flere områder er en nær sammenhæng mellem aktie- og udbyttebeskatningsreglerne, er det fundet naturligt at medtage en gennemgang af de skattemæssige regler, der er gældende i forskellige udbyttesituationer.

Der er i fremstillingen i nogle tilfælde anført løsninger og fortolkninger, der ikke nødvendigvis er fuldt overensstemmende med skattemyndighedernes fortolkning. Tilsvarende er der en række uafklarede punkter i aktieavancebeskatningsloven, ikke mindst omkring de seneste lovændringer.

Er der tvivl om hvorledes et bestemt problem skal løses, er dette altid anført i teksten.

Det har ikke været hensigten med fremstillingen at fremsætte egentlig kritik eller fremkomme med forslag til ændring af de gældende regler.

Redaktionen er afsluttet den 15. december 1987.

Eivind Christiansen

Indholdsfortegnelse

Forord	3
Forkortelser	17
Litteraturoversigt	19
Kapitel 1	
Beskatning ved afståelse af aktier m.v.	21
Generel oversigt	21
1.1. Værdipapirer omfattet af aktieavancebeskatningsloven ...	24
1.2. Aktionærer omfattet af aktieavancebeskatningsloven	25
1.3. Forskellige afståelsessituationer og aktiebeskatning	27
1.3.1. Ægtefælleoverdragelser	28
1.3.2. Overdragelse til børn	28
1.3.3. Børns aktieafståelser	29
1.3.4. Skattesalg	29
1.3.5. Aktie- og tegningsretter	31
1.3.6. Selskabets beholdning af egne aktier	32
1.3.7. Erstatnings- og forsikringssummer	33
1.3.8. Arv — dødsboer	33
1.3.9. Gave- og arveforskudsdispositioner	33
1.3.10. Udtræden af interessentskab — opløsning af sameje	33
1.3.11. Ombytning af aktier	35
1.3.12. Uretmæssige dispositioner over aktier i behold hos trediemand	36
1.3.13. Overdragelser med skatteforbehold	36
1.3.14. Omgørelse af aktieoverdragelse	37
1.3.15. Misligholdte aftaler	38
1.3.16. Likvidation	39
1.3.17. Likvidation af visse andelsselskaber m.v., ABL § 2B	40
1.3.18. Fusion	40
1.3.19. Salg til selskabet, LL § 16B, stk. 1	40
1.3.20. Salg af aktier i moderselskab til datterselskab	41
1.3.21. Salg af aktier til søsterselskab	41
1.3.22. Afståelser omfattet af holdingreglerne, LL § 16B, stk. 2-5	42

1.3.23.	Nedsættelse af aktiekapitalen	42	1.5.7.	Arv	74
1.3.24.	Annulation af aktier	43	1.5.8.	Aktionærforskrivninger	75
1.3.25.	Vedtægtsændringer	43	1.5.9.	Udenlandske aktier	75
1.3.26.	Overdragelse af stemmeret	44	1.5.10.	Aktier og virksomhedsomdannelsesloven	76
1.3.27.	Salg med tilbagekøbsret	45	1.5.11.	Køberet	79
1.3.28.	Køberet	46	1.5.12.	Erhvervelser mod løbende ydelser o.l.	79
1.3.29.	Marginspekulation	49	1.5.13.	Den skattemæssige anskaffelsesværdi for fondes aktiebesiddelser	79
1.3.30.	Indskud af aktier i en pensionsordning	49	1.5.14.	Købsomkostninger o.l.	80
1.3.31.	Aktier i behold ved ophør af skattepligt	50	1.6.	Anskaffelses- og afståelsestidspunkter	80
1.3.32.	Aktier i tilknytning til virksomhed omfattet af begrænset skattepligt	50	1.6.1.	Generelt	80
1.4.	Afståelsesvederlaget	50	1.6.2.	Anskaffelsestidspunkter	81
1.4.1.	Generelt	50	1.6.2.1.	Aktier erhvervet i forbindelse med stiftelse af selskab eller ved kapitalforhøjelse	81
1.4.2.	Kursnedslag på gældsbeholdning	50	1.6.2.2.	Aktier erhvervet ved fusion	81
1.4.3.	Afståelse kombineret med ansættelses-/ konsulentaftale med køber	52	1.6.2.3.	Gave- og arveforskudserhvervelser	82
1.4.4.	Gaver og arveforskud	55	1.6.2.4.	Arveretlige erhvervelser	82
1.4.5.	Arv	58	1.6.2.5.	Særlige forhold omkring tegnings- retter	82
1.4.6.	Overdragelse mellem nærtbeslægtede personer	60	1.6.2.6.	Særlige forhold omkring aktieretter	82
1.4.7.	Overdragelse mellem personer og selskaber samt mellem koncernforbundne selskaber	63	1.6.2.7.	Særlige forhold omkring fondsaktier	83
1.4.8.	Forbeholdt udbyttet	66	1.6.2.8.	Erhvervelse af selskabets egne aktier	83
1.4.9.	Løbende ydelser	67	1.6.3.	Afståelsestidspunkter	83
1.4.10.	Overskudsbestemte ydelser	68	1.6.3.1.	Sædvanligt salg	83
1.4.11.	Auktionskurs	68	1.6.3.2.	Likvidation	83
1.4.12.	Aktionærforskrivninger	69	1.6.3.3.	Kapitalnedsættelse	86
1.4.13.	Valutakursforhold — udenlandske aktier	69	1.6.3.4.	Indløsning af aktier	86
1.4.14.	Børskurs	69	1.6.3.5.	Indfrielse af konvertible obligationer	86
1.4.15.	Friholdelse for kautionsforpligtelse	69	1.6.3.6.	Gaveoverdragelser	87
1.4.16.	Aktier erhvervet ved anvendelse af virksom- hedsomdannelsesloven	70	1.6.3.7.	Annulation af aktier	87
1.4.17.	Aktier i behold ved ophør af skattepligt	70	1.7.	Beskatningsregler for næringsaktier	87
1.4.18.	Udgifter, der kan fradrages i afståelses- vederlaget	71	1.7.1.	Generel beskatningsregel	87
1.5.	Anskaffelsessummen	72	1.7.2.	Næringsbegrebet	88
1.5.1.	Sædvanligt køb	72	1.7.3.	Opgørelse af fortjeneste og tab	95
1.5.2.	Nystiftede selskaber og kapitalforhøjelse	72	1.7.4.	Tabsfradrag	95
1.5.3.	Aktier anskaffet før 1. januar 1962	73	1.8.	Beskatningsregler for almindelige aktier — minoritetsaktier	96
1.5.4.	Ægtefællers aktiebesiddelser	73	1.8.1.	Generel beskatningsregel	96
1.5.5.	Gældskonvertering	73	1.8.2.	Opgørelse af fortjeneste og tab	96
1.5.6.	Gave- og arveforskudserhvervelser	74			

1.8.2.1.	Hovedregel	96
1.8.2.2.	Anvendelse af gennemsnitsmetoden for minoritetsaktier	98
1.8.2.3.	Aktieretter, tegningsretter og fondsaktier	98
1.8.3.	Tabsfradrag	100
1.8.4.	Planlægning omkring kapitaludvidelser	100
1.8.5.	Konsekvenser i øvrigt af beskatningsreglerne for minoritetsaktier — regneeksempler	100
1.9.	Beskatningsregler for hovedaktionæraktier — værnsaktier	104
1.9.1.	Generel beskatningsregel	104
1.9.2.	Aktier og aktionærer omfattet af hovedaktionærreglerne	104
1.9.3.	Oplysningsregler vedrørende hovedaktionærforhold	110
1.9.4.	Beskatning af fortjeneste ved afståelse af hovedaktionæraktier, der er erhvervet mere end 3 år forud for afståelsestidspunktet	111
1.9.4.1.	Hovedregel	111
1.9.4.2.	Fradrag i fortjenesten	111
1.9.4.3.	Tabsfradrag	111
1.9.5.	Afståelse af hovedaktionæraktier efter 3 års ejerperiode	111
1.9.5.1.	Hovedregel	111
1.9.5.2.	Afståelse af 1% eller mindre af aktiekapitalen	111
1.9.5.3.	Fradrag i fortjenesten	112
1.9.5.3.1.	Ejerperiodefradrag	112
1.9.5.3.2.	65.000 kr's fradrag	113
1.9.5.3.3.	Bundfradrag i særlig indkomst	113
1.9.6.	Tilfælde hvor hovedaktionærreglerne ikke finder anvendelse	114
1.9.7.	Tabsfradrag	114
1.9.7.1.	Aktier erhvervet mindre end 3 år forud for afståelsestidspunktet	114
1.9.7.2.	Aktier erhvervet mere end 3 år forud for afståelsestidspunktet	114
1.9.8.	Opgørelse af fortjeneste og tab	114

1.9.8.1.	Salg af samtlige aktier i selskabet	115
1.9.8.2.	Salg af en del af aktierne i et selskab	115
1.9.9.	Særlige forhold omkring anskaffelsestidspunkter og anskaffelsesummer	117
1.9.9.1.	Aktier erhvervet før den 1. januar 1962	117
1.9.9.2.	Fondsaktier	117
1.9.9.3.	Tegningsrettigheder	117
1.9.10.	Konvertible obligationer	119
1.9.11.	Særlige overgangsregler	119
1.9.12.	Forskellige konsekvenser af beskatningsreglerne for hovedaktionæraktier — regneeksempler	120
1.10.	Konvertible obligationer	126
1.10.1.	Aktionæren får ret til at tegne konvertible obligationer i selskabet — minoritetsaktionærer	127
1.10.2.	Andre end aktionærer tegner konvertible obligationer	127
1.10.3.	Afhændelse af obligationen — minoritetsaktionærer	127
1.10.4.	Konvertible obligationer og hovedaktionærreglerne	127
1.10.5.	Næringstilfælde	129
1.10.6.	Indfrielse af obligationen	129
1.10.7.	Konvertering af obligation til aktie	129
1.10.8.	Konvertible obligationer i behold pr. 1. juli 1981	130
1.10.9.	Obligationer konverteret til aktier før den 1. juli 1981	130
1.10.10.	Konvertible obligationer og holdingreglerne	131
1.10.11.	Konvertible obligationer i visse udenlandske investeringsselskaber	131
1.11.	Beskatning ved afståelse af aktier i visse udenlandske investeringsselskaber m.v. (ABL § 2A)	131
1.11.1.	Forudsætninger for anvendelse af ABL § 2A. ...	132
1.11.2.	Opgørelse af fortjenesten på ABL § 2A-aktier	133
1.12.	Beskatning ved afståelse m.v. af andelsbeviser — ABL § 2B	135
1.13.	Beskatning af likvidationsudlodninger	136

1.13.1.	Udlodning fra visse andelsselskaber og foreninger (ABL § 2B)	136
1.13.2.	Andre likvidationsudlodninger	136
1.14.	Beskatning ved afståelser omfattet af LL § 16A og § 16B	137
1.14.1.	Kapitalnedsættelse, LL § 16A	137
1.14.2.	Salg til selskabet, LL § 16B, stk. 1	141
1.14.2.1.	Hovedreglen	141
1.14.2.2.	Dispensationsreglen	143
1.14.3.	Holdingsreglerne, LL § 16B, stk. 2-5	148
1.14.3.1.	Personers salg af aktier	149
1.14.3.1.1.	Overdragelser omfattet af holdingsreglerne	149
1.14.3.1.2.	Beskatning af aktionæren ...	152
1.14.3.1.3.	Ændring af beskatning i tidligere år	154
1.14.3.2.	Dødsboers salg af aktier	155
1.14.3.3.	Selskabers salg af aktier	155
1.14.3.3.1.	Salg til andre selskaber, en fond eller en forening	155
1.14.3.3.2.	Salg til personer	157
1.14.3.3.3.	Udlodning af aktier i forbindelse med likvidation	157
1.14.3.4.	Fondes salg af aktier	158
1.14.3.5.	Konvertible obligationer	158
1.14.3.6.	Dispensationsmuligheder	159
1.15.	Fusion og aktier	160
1.16.	Medarbejderaktier	163
1.16.1.	Medarbejderaktier i medfør af LL § 7A, stk. 1	163
1.16.2.	Medarbejderaktier i medfør af LL § 7A, stk. 2	166
1.16.3.	Udbyttedelingsordninger i medfør af LOSI § 16 ...	167
1.17.	Aktier og andele forbundet med boligret	167
1.18.	Særlige forhold omkring skattemæssigt fradrag for tab ved afståelse af aktier	169
1.19.	Særligt om personers aktiebesiddelser — personskatteloven og virksomhedsskatteloven	176
1.20.	Særligt om selskabers aktiebesiddelser	177

1.21.	Særligt om fondes aktiebesiddelser	179
1.22.	Aktier og dødsbopeskatning samt arveudlæg	180
1.22.1.	Minoritetsaktier	180
1.22.2.	Næringsaktier	181
1.22.3.	Hovedaktionæraktier	182
1.22.4.	Aktier omfattet af ABL § 2A og § 2B	183
1.22.5.	Generelle forhold og eksempler	183
1.23.	Beskatning ved ophør af skattepligt i forbindelse med fraflytning og ved ændring af skattemæssigt hjemsted ...	186
1.23.1.	Skattepligtige omfattet af fraflytterreglen	186
1.23.2.	Skattepligtens indtræden	187
1.23.3.	Aktier m.v. omfattet af skattepligtsreglerne	187
1.23.4.	Opgørelsen af den skattepligtige fortjeneste	188
1.23.5.	Selvangivelse og skattebetaling	188
1.23.5.1.	Indgivelse af selvangivelse	188
1.23.5.2.	Henstand med betaling af skatten	188
1.23.6.	Adgang til omberegning ved et efterfølgende salg	189
1.23.7.	Lempelse for dansk skat ved senere afståelse af aktierne — uden for omberegningstilfælde	191
1.23.8.	Bortfald af skattepligt	191
1.23.9.	Bortfald af skattepligt ved flytning tilbage til Danmark	191
1.23.10.	Ikrafttræden og overgangsregler	192
1.24.	Beskatning ved overførsel af aktier, der indgår i fast driftssted omfattet af begrænset skattepligt her til landet ...	192

Kapitel 2

Udbyttebeskatning	193
2.1. Det skattemæssige udbyttebegreb	193
2.1.1. Generelt	193
2.1.2. Deklareret udbytte	193
2.1.3. Nedsættelse af aktiekapitalen	194
2.1.4. Likvidationsudlodning forud for ophørsåret	194
2.1.5. Salg af aktier til det udstedende selskab	194
2.1.6. Aktiesalg omfattet af holdingsreglerne	195
2.1.7. Maskeret udbytte	195
2.1.8. Nedskrivning af aktionærforskrivninger	195
2.1.9. Udbytte fra udenlandske selskaber	196

2.2.	Udlodninger, der ikke omfattes af det skattemæssige udbyttebegreb	196
2.2.1.	Udlodning af likvidationsprovenu i ophørsåret...	196
2.2.2.	Udlodninger, der omfattes af særlige dispensationsregler	196
2.2.2.1.	Kapitalnedsættelse, LL § 16A, stk. 2 ...	196
2.2.2.2.	Salg til selskabet, LL § 16B, stk. 1	196
2.2.2.3.	Salg omfattet af holdingreglerne i LL § 16B, stk. 2-5	196
2.2.2.4.	Andre likvidationsudlodninger	197
2.2.3.	Fondsaktier	197
2.3.	Rette beskatningstidspunkt og indkomstmodtager	197
2.4.	Beskatning af personers udbytteindtægter	198
2.4.1.	Fuldt skattepligtige personer	198
2.4.2.	Begrænset skattepligtige personer	198
2.4.3.	Udbytte fra udlandet	199
2.4.3.1.	Generelt	199
2.4.3.2.	Lempelse for udenlandsk udbytteskat ...	199
2.5.	Beskatning af dødsboers udbytteindtægter	201
2.6.	Beskatning af selskabers udbytteindtægter	201
2.6.1.	Fuldt skattepligtige selskaber	201
2.6.2.	Begrænset skattepligtige selskaber	201
2.6.3.	Børsnoterede investeringsselskaber	201
2.6.4.	Holdingselskabsreglen i SEL § 17, stk. 4	202
2.6.5.	Udbytte af egne aktier	202
2.6.6.	Udbytte fra danske datterselskaber	203
2.6.7.	Udbytte fra udenlandske datterselskaber	203
2.6.7.1.	Skattefrihed efter SEL § 13, stk. 3	203
2.6.7.2.	Datterselskabslempelse efter SEL § 17, stk. 3	206
2.6.8.	Udenlandsk udbytteskat	208
2.6.9.	Udbytte omfattet af ligestillingsklausuler i dobbeltbeskatningsoverenskomster	210
2.6.10.	Udbytte og sambeskatning	210
2.6.11.	Udbytte og udlandslempelsesreglen	211
2.7.	Beskatning af fondes udbytteindtægter	211
2.7.1.	Fonde hjemmehørende her i landet	211
2.7.2.	Fonde med hjemsted i udlandet	212

Kapitel 3

Udbytteskat	213
3.1. Generelt	213
3.2. Udbytte, hvori der skal indeholdes udbytteskat	213
3.2.1. Deklareret udbytte	213
3.2.2. Nedsættelse af aktiekapitalen	213
3.2.3. Salg af aktier til det udstedende selskab	214
3.2.4. Udlodning af likvidationsprovenu forud for det kalenderår, hvori selskabet endeligt opløses	214
3.2.5. Nedskrivning af aktionærforskrivninger	214
3.3. Udbytte, hvori der ikke skal indeholdes udbytteskat	215
3.3.1. Udbytte af egne aktier	215
3.3.2. Udlodninger m.v., der efter særlige dispensationsregler henføres til beskatning efter reglerne i aktieavancebeskatningsloven	215
3.3.3. Udlodning af likvidationsprovenu i ophørsåret...	215
3.3.4. Salg af aktier omfattet af holdingreglerne i LL § 16B, stk. 2-5	215
3.3.5. Maskeret udbytte	215
3.4. Særlige fritagelsesbestemmelser	216
3.4.1. Udbytte fra datterselskaber	216
3.4.2. Udbytte, der tilfalder særlige investerings-selskaber	216
3.4.3. Udbytte, der tilfalder andre selvejende institutioner m.v.	216
3.4.4. Udbytte, der indgår i opsparing i pensionsøjemed eller anden båndlagt kapital	216
3.5. Udbytteskattens størrelse	217
3.6. Udbytteskattens betaling	217
3.7. Udbytteskattens behandling hos aktionæren	218
3.7.1. Personer omfattet af KSL § 1 — fuld skattepligt	218
3.7.2. Fuldt skattepligtige dødsboer	219
3.7.3. Selskaber og fonde omfattet af fuld skattepligt	219
3.7.4. Begrænset skattepligtige personer og selskaber m.v.	219

Kapitel 4	
Skattegodtgørelse	221
4.1. Generelle regler	221
4.2. Krav til selskaber, der udlodder udbytte, som berettiger til skattegodtgørelse	221
4.3. Fuldt skattepligtige udbyttmodtagere	221
4.3.1. Personer	221
4.3.2. Dødsboer	222
4.3.3. Aktie- og anpartsselskaber	222
4.3.4. Selvejende institutioner, fonde m.v.	223
4.4. Begrænset skattepligtige udbyttmodtagere	223
4.4.1. Personer	223
4.4.2. Dødsboer	224
4.4.3. Aktie- og anpartsselskaber	224
4.4.4. Selvejende institutioner, fonde m.v.	224
4.5. Udbytte, der berettiger til skattegodtgørelse	224
4.5.1. Deklareret udbytte	224
4.5.2. Maskeret udbytte	224
4.5.3. Nedskrivning af aktionærforskrivninger	225
4.5.4. Udlodning af likvidationsprovenu	225
4.5.5. Udlodning i forbindelse med nedsættelse af aktiekapitalen	225
4.5.6. Salgssum for aktier, der afhændes til det udstedende selskab	225
4.5.7. Salgssummer omfattet af holdingreglerne i LL § 16B, stk. 2-5	226
4.5.8. Udbytte, der tilkommer dødsboer, som er fritaget for at svare skat	226
4.6. Udbytte, der ikke berettiger til skattegodtgørelse	226
4.6.1. Udbytte af egne aktier	226
4.6.2. Udlodning af likvidationsprovenu i ophørsåret ...	226
4.6.3. Udlodninger m.v. omfattet af aktieavancebeskatningsloven	226
4.6.4. Udstedelse af fondsaktier	227
4.6.5. Udbytte fra danske datterselskaber	227
4.6.6. Udbytte fra udenlandske selskaber	227
4.6.7. Udbytte i særlige børsnoterede investerings-selskaber	227
4.7. Skattegodtgørelse og investeringsforeninger	227

Kapitel 5	
Skattereformen og ophævelse af dobbeltbeskatningen af aktieudbytte	229
Kapitel 6	
Resume af lovregler vedrørende aktie- og udbyttebeskatning ...	233
Aktieavancebeskatningsloven	233
Ejendomsavancebeskatningsloven (uddrag)	247
Fondsbeskatningsloven (uddrag)	249
Fusionsloven (uddrag)	253
Kildeskatteloven (uddrag)	257
Kursgevinstloven (uddrag)	263
Ligningsloven (uddrag)	267
Personskatteloven (uddrag)	271
Selskabsskatteloven (uddrag)	273
Skattekontrolloven (uddrag)	279
Særlig indkomstskattelov (uddrag)	281
Virksomhedsomdannelsesloven (uddrag)	287
Stikordsregister	291



Aktieavancebeskatningsloven er siden 1981 ændret adskillige gange og er nu som de fleste andre skattelove ganske kompliceret. Denne fremstilling er en ajourført sammenfatning af alle skatterelationer omkring aktionærer.

I bogen gennemgås også de skattemæssige regler, der er gældende i forskellige udbytte-situationer.